

tilfredshed, at genealogen Wilhelm von Antoniewitz har taget sig for at fortsætte rækken og i det førstudkomne bind leverer stamtavler over slægterne Dinesen, Dreyer, Grøn, Kabell, Lunding, Lunn, Rye, Smidth og Suenson. Man kan nok finde anledning til at overveje afgrænsningen af det patriciske, men det afgørende er dog, at stamtavlerne er der og kan bruges. Så vidt enkelte stikprøver har kunnet vise, er tavlerne udarbejdede med megen akkuratess, derimod foranlediger de uvilkårligt overvejelser over indholdets hensigtsmæssighed. I så henseende følges nøje mønstret fra Hauch-Fausbøll arbejder, med en detaljeret opremsning af data, tillidshverv og ordner, uanset, om det drejer sig om i øvrigt velkendte personer eller ej. Tavlernes almene værdi ville nok have været øget en del, hvis man havde sparet alle disse enkeltheder for de personers vedkommende, som findes i udbredte opslagsværker, og i stedet havde givet fyldigere meddelelser om personerne i anden række. Selv om bogen således præges meget af et anlæg og en form, som tilhører værkets begyndelse og dermed tiden før 1914, må det erkendes, at det for lang tid vil være et værdifuldt hjælpemiddel i historikerens arbejde.

Vagn Dybdahl.

F. Holm-Petersen: Fanø-sejlskibe. (Henning Clausens boghandel, Århus, 1956). 334 s.

Udgiveren er en ivrig samler af søfartshistoriske kilder og har med denne bog om Fanøs skibe i det 19. århundrede leveret en nyttig stofsamling til handels- og søfartshistorien. Bogens kerne er en række skibshistorier (byggested, data, ejerforhold, farter) omfattende samtlige skibe fra 1850'erne til øens søfart døde hen omkring århundredskiftet. For mange skibes vedkommende er tillige samlet rejseberetninger og dokumenter, som gengives dels i referater, dels i deres fulde ordlyd. Hvor kilderne befinder sig siges ikke, men man må håbe, at bogen foranlediger, at dette interessante kapitel af provinssøfartens historie snarest tages op til historisk behandling.

Vagn Dybdahl.

Aug. F. Schmidt: Danmarks byremser. (Munksgaard, 1957). 232 s.

Danmarks byremser hører ikke til perlerne i vor folkelige digtning, og i deres kortfattede er de tit så dunkle, at det er svært at få mening i dem. De benytter sig ofte af skældsord og øgenavne, hvis betydning nu er vanskelig at spore. Mange af dem er dog ganske pudsige, og Aug. F. Schmidt har gjort sig ihærdige anstrengelser for at løse de mange gåder, de frembyder.

Han har uden tvivl ganske ret i, at man ikke tør følge Thorkild Gravlund, når han antog, at de gik tilbage til tidlig middelalder, og kunne være huskeremser for kongens følge, når han drog rundt på sine kongerejser i landet. Så er de langt snarere digtet af landevejsbosser og tiggere, i andre tilfælde af hovbønderne for at ærte hinanden på hovmarken. Intet tyder på, at de kan være ældre end 1600-årene, og den ældste er optegnet 1773. De bevarer dog ofte gamle ord og gamle udtaler af stednavne, og giver i det hele taget et indblik i visse sider af folkelig skæmt, således at udgivelsen af dem har sin berettigelse, af hensyn til folkemindevidenskaben og studiet af vore folkemål. Efter en indledning om deres tilblivelse, deres udbredelse og deres opbygning følger, egnsvis ordnet, bynavneremser, versremser, byremsernes »efterklang« og herregårdsrim. Der er et kort engelsk resumé og et fyldigt stedregister i bogen.

Svend Aakjær.